

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 23 may 2020-ci il № 31 (2449) Qiyməti 30 qəpik

Ramazan bayramı
münasibətilə Azərbaycan
xalqına təbrik

Hörmətli həmvətənlər!
Sizi və dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan bütün soydaşlarımızı mübarək Ramazan bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hamınıza ən səmimi arzu və diləklərimi yetirirəm.

İlahi hikmətlər xəzinəsi Qurani-Kərimin hidayət yolu olaraq bəşəriyyətə göndərildiyi Ramazan ayı insanları safliğa, vəhdətə, şəfqət və mərhəmətə dəvət edir. Bu ayda möminlər Uca Yaradan qarşısında mənəvi borclarını ödəmək fürsəti qazanır, əxlaqi-ruhi kamiliyyin nəfs üzərində qələbəsinin sevincini yaşayırlar.

Bu il Ramazan ayını dünyanın böyük təhlükə ilə üz-üzə qaldığı mürəkkəb bir şəraitdə başa vururuq. Mövcud vəziyyət əhalimizin sağlamlığı və rifahı üçün təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsini zəruri edir. Qarşılaşduğumuz qlobal bəla ilə mübarizənin uğuru daha çox cəmiyyətin hər bir üzvünün yüksək məsuliyyəti və intizamlı davranışından asılıdır. Müqəddəs kitabımız Quran da daim birlək və bərabərliyə, sosial yardımlaşma və xeyirxahlığa çağırır. Əminəm ki, həmişə belə nəcib keyfiyyətləri ilə seçilən və milli-mənəvi dəyerlərini uca tutan xalqımız öz mütesəkkilliyi və həmrəyliyi sayəsində bu çətinliyi de geride qoyacaqdır.

Əziz bacı və qardaşlarım!

Orucluğun sınqlarından alnıcıq çıxan inancli vətəndaşlarımı Ramazan ayını qürur və şükranlıq duyuları ilə yola salırlar. Bu mübarək bayram günlərində ölkəmizin firavanlığı və əmin-amanlığı naminə etdiyiniz dualara qatılır, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini bir daha ehtiramla yad edirəm.

Oruc və ibadətlərinizin Allah dərgahında qəbul olunması dileyi ilə hər birinə möhkəm cansağlığı, ailələrinizə xoşbəxtlik, süfrələrinizə xeyir-bərəkət arzulayıram.

Ramazan bayramınız mübarek olsun!

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 may 2020-ci il

Qoşunlar təlim-döyüş tapşırıqlarını yerinə yetiriblər

Azərbaycan bu gün regionun aparıcı siyasi-iqtisadi nüfuz və güc sahibi olmaqla yanaşı, hərbi müstəvidə də əsas söz sahibidir. Tək silahlanma sahəsində deyil, mənəvi-psixoloji hazırlıq cəhətdən, peşəkarlıq və təminat-təchizat baxımından da ordu-

muz güclülər sırasındadır. Bu gün silahlanma sahəsində qarşıda duran əsas vəzifələrdən biri Azərbaycan Ordusunun daha da modernləşdirilməsi və ən son hərbi texnologiyaların orduya cəlb edilməsidir.

Son illər keçirilən hərbi təlimlər də Azərbaycan Or-

dusunun güc və qüdrətini, eyni zamanda, modernləşdiyini nümayiş etdirir. Bu təlimlər həm də xalqımızın ümumməlli idleri Heydər Əliyevin ideyalarına sədاقət və ehtiramının təntənesi və gözəl nümunəsidir. Çünkü Azərbaycan Ordusunun qüdrətlənməsi və iş-

gal olmuş ərazilərimizi istənilən an azad etməyə qadir mükemmel bir orduya çevrilməsi yönündə Prezident İlham Əliyev tərəfindən göstərilən yüksək əzmkarlıq Heydər Əliyev ideyalarının davam etdirilməsi deməkdir.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Ramazan bayramı münasibətilə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin təbriki

Cənab zabitlər, yoldaş gizirlər, miçmanlar, kursantlar, çavuşlar, əsgərlər, matroslar və mülki əməkdaşlar!

Sizi Ramazan bayramı münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edir, müqəddəs və şərəfli xidmətinizdə hər birinə uğurlar arzulayıram.

Milli-mənəvi dəyərlərimiz, dövlətçilik ənənələrimiz tarixin ən sərt dönenlərində də qorunub saxlanılmışdır. Xalqımız digər milli, dini bayramlar kimi müqəddəs Ramazan bayramını da həmişə böyük istək və sevgi ilə qeyd edir. Xeyirxah əməller naminə birliyə, qardaşlıq və bərabərliyə çağırın, mənəvi safiqliğə, dostluğa, həmrəyiyyətə söykənən, ailələrə sevinc, məhəbbət və şadlıq getirən Ramazan bayramı sülhün, əmin-amanlığın təzahüründür.

Azərbaycan müstəqilliyyət yenidən nail olduqdan sonra, bərpa edilən dövlətçiliyimiz xalqa öz bayramlarını təmtəraqla qeyd etməyə imkan yaratdı. Xalqın tekidli xahişi ilə hakimiyətə qayidian ulu öndər Heydər Əliyevin apardığı əzaqqorən siyaset nəticəsində ölkəmiz ictimai-siyasi böhrandan, xaosdan xilas oldu və respublikamızın hərəkəfli inkişafı istiqamətində dönüş yarandı.

Böyük tarixi şəxsiyyət, ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə reallaşan beynəlxalq layihələr Azərbaycana iqtisadi qüdrətinin yüksəldilməsində mühüm rol oynadı.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyyinin əbadılıyini, sarsılmazlığını, dönməzliyini sübut edən ümummilli lider Heydər Əliyevin principial və dönməz siyaseti ölkənin ordu quruculuğuna da əvəzsiz töhfələr verdi. Müstəqilliyyimizin, dövlətçiliyimizin dayağı və qaranti olan müasir Azərbaycan Ordusunun banisi ulu öndər Heydər Əliyevin başladığı ordu quruculuğu siyaseti ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir, nizami ordumuzun hərbi qüdrəti gündən-günə artır.

Bu bayram günlərində şəhidlərimizin xatirəsinin hörmət və ehtiramla yad edir, onların valideynlərini, ailə üzvlərini, Vətən uğrunda saqlamlıqlarını itirən döyüşçülərimizi, veteranları təbrik edirəm.

Müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə Sizi bir daha ürəkdən təbrik edir, hər birinə möhkəm cansaqlığı, uzun ömür, ailə seadəti və şərəfli xidmətinizdə uğurlar arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

**General-polkovnik
Zakir HƏSƏNOV,
Azərbaycan Respublikasının
Müdafiə naziri**

Gənc zabitlərimiz

Böyük Qələbə günü uzaqda deyil!

Baş leytenant Elgün İsmayılova "N" hərbi hissəsində tanış olduq. Elgün Gəncə Agrar Universitetində ali təhsil alıqdan sonra hərbi xidmətə yollanıb. Uşaqlıqdan Vətən sevgisi ilə böyük gənc zabit hərbi xidmət müddətində öz arzusu ilə "Ehtiyat zabit hazırlığı" kursuna müraciət edərək kursa qəbul olunur.

"Bu gün qürur duyuram ki, müstəqil dövlətimizin qüdrəti ordusunun zabityem", - deyə zabit səhəbətə başladı. - Harada təhsil almağımızdan asılı olmayaraq ordumuzun inkişafına xidmət etmək vəzifə borcumuzdur. Ordumuzun gücü bütün dünyaya və menfur qonşumuza da bəlli dir. Vətənə xidmət etmək hamimizin vətəndaşlıq borcudur. Torpaqlarımızın bir hissəsinin düşmən tapağında olduğu vaxtda Vətən bizdən daha böyük hüner gözləyir. Bu gün mən də qanım və canım bahasına olsa belə, Vətənimi gorumağa, onun ərazi bütövlüyü uğrunda vuruşmağa hazırlam.

Gənc zabit bildirdi ki, tabeliyindəki şəxsi heyətə qarşı son dərəcə tələbkar və qayğılaşdır. Onların təlim-tərbiyesi ilə məşğul olur, vaxtaşırı fərdi səhəbət aparır, problemləri ilə maraqlanır. Əsgərlərin heç bir probleminin olmama-

Cəbhəboyu zonada yeni inşa edilmiş hərbi hissələrin açılışı və tikintisi davam etdirilən obyektlərə baxış keçirilib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti cəbhəboyu zonada yeni inşa edilmiş hərbi hissələrin açılışında iştirak edib və tikintisi davam etdirilən obyektlərə baxış keçirib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, istifadəyə verilən qərargah binaları, əsgər yataqxanaları və yeməkhanalar, tibb məntəqələri, idman şəhərcilikləri, sıra meydənləri, döyüş texnikaları üçün saxlanclara baxış keçirilib.

Bildirilib ki, İP mühafizə və İP video-müşahidə sistemləri, yanğın əleyhinə siqnalizasiya və daxili rabitə sistemləri quraşdırılmış qərargah binaları tam şəkildə mebel və avadanlıqlarla təchiz edilib. Qərargah binalarında ideolo-

ji otaq, brifinq, akt zalları və digər xidməti iş otaqları istifadəyə verilib.

Ərazidə inşa olunan yataqxana binaları da mebel və inventarlarla təmin edilib. Burada iş, məişət və digər xidməti otaqlar istifadəyə verilib. Binada yanğından mühafizə və daxili rabitə sistemləri quraşdırılıb.

Hərbi hissənin ərazisindəki tibb məntəqələri müasir standartlara cavab verən tibbi avadanlıqlarla təmin olunub.

Şəxsi heyətin rahat və

keyfiyyətli qidalanmasının təşkilli məqsədile inşa edilmiş geniş yeməkhanalar lazımı avadanlıqlarla təchiz edilib.

Hərbi hissələrdə inşa edilən ərzaq anbarlarında soyuducu kamerası və digər ərzaq saxlama otaqları, əşya anbarında isə əmlak saxlama otaqları mövcuddur. Ərazidə yaşlılıq zolaqları salınıb, müxtəlif növ ağaclar, dekorativ kollar əkilib, yollara asfalt salınıb, qaz və yüksək gərginlikli elektrik xətləri çəkilib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ordusunun sərəncamında olan hərbi obyektlərdə tikinti, yenidənqurma, təmir işlərinin 90 faizi artıq başa çatdırılıb və növbəti illərdə bu işlərin tam yekunlaşdırılması planlaşdırılır. Bildirilib ki, hərbi qulluqçular və onların ailə üzvləri üçün nəzərdə tutulan yataqxanaların tikintisi davam etdirilir və Ali Baş Komandanın tapşırığına əsasən bu istiqamətdə işlər bundan sonra da həyata keçiriləcək.

Burada yaradılan şəraitə tanışlıdan sonra Müdafiə naziri hərbi qulluqçuların sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması, inşaat işlərinin keyfiyyətli aparılması və vaxtında başa çatdırılması ilə əlaqədar vəzifəli şəxslər qarşısında konkret tapşırıqlar qoyub.

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarında komanda-qərargah təlimi davam edir

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarında ərazidə iki tərəfli komanda-qərargah təlimi davam edir. Təlimin rəhbəri, Naxçıvan Qarnizonunun rəisi general-leytenant Kərəm Mustafayev tərəfindən təlimə elavə qüvvələrin cəlb edilməsi ilə əməliyyat şəraitini qərargahlar üçün daha da müəkkəbləşdirilir.

Komanda məntəqələri arasında informasiya mübadiləsinin bütün növ rabitə vasitələrinin kompleks tətbiqi ilə təmin edildiyi təlimdə rabitə vasitələrinin aktiv radioelektron mübarizə şəraitində istismarı sinadın keçirilir.

Qarşı qərargahlar tərəfindən qəbul edilmiş qərarlarla uyğun olaraq ümumqoşun, rakət-artilleriya, hava hücumundan müdafiə və digər qoşun növ bölmələrin yerdəyişməni, kəşfiyyat və xüsusi təyinatlı bölmələr isə cəmləşmə və açılma rayonlarında diversiya-təxribat xarakterli fealiyyətləri icra edirlər.

Güç və qüvvələrin bir istiqamətdən digərinə köçürülməsi zamanı qoşunların təhlükəsiz hərəkəti komendant xidməti tərəfindən təmin edilir, bölmələrin manevretmə qabiliyyətləri və aparılan hesabatların reallığı yoxlanılır.

**Baş leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

ş üçün onlara lazımi diqqət və qayğı göstərir. "İlk növbədə, komandır mövcud olduğu kollektivdə dost olmağı bacarmalıdır. Əsgərlərinə əberəbər şəkildə qayğı göstərməli, sevgi aşılmalıdır ki, onun hər bir tapşırığı səyle yerine yetirilsin. Əsgərə qayğı göstərsən, düz yönəldirsən, onun hərbi təlim-terbiyəsi ilə məşğul olsan, o əsgər tam hazırlıq əsgər olacaq. Təbəlyimdə xidmət edən bütün əsgərlər xidmətə həvesle yanaşır, yüksək bacarıq nümayiş etdirir, verilən tapşırıqların öhdəsindən uğurla gelirlər. Mən də onların bu çalışqanlığını görəndə

**Leytenant
Oruc MUSTAFAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Qoşunlar təlim-döyüş tapşırıqlarını yerinə yetiriblər

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Peşəkarlığın əldə olunmasında mütəmadi keçirilən hərbi təlimlərin rolü danişmazdır. Bu gün Azərbaycan Ordusu müx-

atəş sistemi və minaatanlar, 30-dək ordu, cəbhə aviasiyası və müxtəlif təyinatlı pilotsuz uçuş aparatları cəlb olundu.

Genişmiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimləri çərçivəsində

təlif formalı təlimlərə üstünlük verməklə döyüş hazırlığını lazımi səviyyədə saxlamağa çalışır. Eyni zamanda, təlimlər zamanı qoşunların döyüşə həzirolma səviyyəsinə getirilmə qabiliyyəti, həmcinin maddi-texniki təminat məsələləri də yoxlanılır. Bütün bunlar silahlı munaqışdə zəfər üçün zəruriyidir və buna görə də uğurlu təlimlər hərbi əməliyyatların başlanması və keçirilməsinin əsl qabiliyyətini gösterir.

Bu günlərdə qoşunların 2020-ci ilin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq Azərbaycan Ordusu genişmiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlərinə başla-

dı. Təlimlərdə döyüş hazırlığı, əməliyyatların planlaşdırılması və hərtərəfli təminatı, müxtəlif qoşun növləri və qısmalarının idarəetmə orqanlarının qarşılıqlı əlaqəsi, həmcinin təlimlərin şərtlərinə uyğun olaraq yaradılan zərbe qruplaşmalarının atəş və manevr imkanları yoxlanıldı.

Təlimlərə 10.000 nəfərədək şəxsi heyət, 120-dək tank və digər zirehli texnika, 200-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayım

cəbhə bölgəsində olan Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rehber heyəti səhra şəraitində ərazidə açılmış komanda idarəetmə məntəqəsində olub.

Qoşunların döyüş fəaliyyətinin təşkilini yoxladıqdan sonra Müdafiə naziri əməliyyatların planlaşdırılması, təminat, dö-

yüşü idarəetmə, artilleriya, kəşfiyyat, hava hücumundan müdafiə və digər qoşun növlərinin idarəetmə qruplarına baş çəkib, idarəetmə orqanlarının fəaliyyəti ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib.

Sonra Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi cəbhəboyu zonada yerləşən hərbi hissələrdəki hərbi texnikanın döyüş qabiliyyətini yoxlayıb. General-polkovnik Zakir Həsənov Ermənistən silahlı qüvvələrinin üzərində yerləşən mövqelərini müşahidə edib və müvafiq tapşırıqlar verib.

Ön xətdə döyüş növbəsi çəkən hərbi qulluqçuların xidməti, məisət şəraitilə maraqlanıb. Müdafiə naziri onlarla çay süfrəsi arxasında səhbet aparıb.

Əməliyyat-taktiki təlimlər çərçivəsində pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) heyətləri müxtəlif hündürlüklerdə kəşfiyyat apararaq əldə edilən məlumatları idarəetmə məntəqələrinə ötürübirlər.

PUA heyətləri, həmcinin şərti düşmənin mövqelərinin, o cümlədən müdafiəsinin dərinliyindəki hədəflərin aşkar edilməsi və müvafiq məlumatların artilleriya bölmələrinin atəşin idarə edilməsi məntəqəsinə göndərilməsi üzrə tapşırıqları

icra ediblər. Bu, artilleriyanın tətbiqinin neticələrini müşahidə və lazımi düzəliş verməyə imkan verir.

Tapşırıqların icrası zamanı ərazinin optik və radioelektron kəşfiyyatının aparılması üçün nəzərdə tutulmuş PUA-lardan istifadə olunub.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov genişmiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlərində qoşun növlərinin komandanları, birləşmiş komandirləri və müvafiq vəzifeli şəxslerin qəbul edilən qərarlarla dair məruzələrini dinləyib. Nazir təlimdə iştirak edən qoşunların idarə olunması üzrə müvafiq tap-

şırıqlar verib.

Genişmiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlərinə cəlb edilən qüvvə və vasitələrin ərazilərdə yerləşməsi başa çatıb. İdarəetmə məntəqələrinin əməliyyat təyinatı rayonlarında açılması, eləcə də raket və zenit artilleriya komplekslərinin ehtiyat atəş və start mövqelərini tutması başa çatdırılıb.

Genişmiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlərində Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) bölmələri yaşayış məntəqələrinin, müxtəlif təyinatlı obyektlərin və canlı qüvvənin şərti düşmənin hava hücumu vasitələrindən müdafiəsi üzrə təlim-döyüş tapşırıqlarının icrası məqsədilə yürüş edərək mövqə rayonlarını tutublar.

HHM-in döyüş heyətləri, həmcinin təlimə cəlb olunan şəxsi heyət və döyüş texnikasının düşmənin aviasiya vasitələrinin atəş zərbələrindən müdafiəsinə təmin ediblər.

Qoşunların və idarəetmə məntəqələrinin əməliyyat təyinatı rayonlarına yerdəyişməsi, cəbhə və ordu aviasiyasının ehtiyat aerodromlarına köçürülməsi, eləcə də raket və artilleriya qoşunlarının ehtiyat atəş və start mövqelərinə çıxarılması icra olunub.

Təlimlər çərçivəsində qoşunların əməliyyat təyinatı rayonlarında gecə vaxtı yerdəyişməsi icra olunub.

Qoşunlar qarşıya qoyulmuş təlim-döyüş tapşırıqlarını yerinə yetiriblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

21 may 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 22 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərde yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərəf rayonunun işğal altında olan Göyər, Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qorqan, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmcinin Tərəf və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

22 may 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iricəpli pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Tərəf rayonunun işğal altında olan Göyər, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdər, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmcinin Goranboy və Tərəf rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

XİN: qondarma "andiçmə" şousu Ermənistanın ilhaqçı siyasetinin növbəti bariz nümayişidir

Azərbaycanın işgal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsində işğalçı Ermənistanın təşkil etdiyi qeyri-qanuni "seçkilər" və qondarma "andiçmə" şousu Ermənistanın ilhaqçı siyasetinin növbəti bariz nümayişidir.

AZORTAC xəber verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəesinin açıqlamasında yer alıb.

Açıqlamada deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, həmcinin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə ziddiyət təşkil edən və müvafiq olaraq, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən birmənalı şəkildə redd edilən qondarma "seçkilərin" nəticələrinin hər hansı bir hüquqi qüvvəsi yoxdur və ola da bilməz. Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərdən qurulmuş separatçı rejim təcavüzkar Ermənistanın Azə-

baycana qarşı qeyri-qanuni güc tətbiqi, ərazilərinin beşdəbirinin işğali, qanlı etnik təmizləmə və yüz minlərlə məcburi köçkünün fundamental hüquqlarının pozulmasının nəticəsidir.

Azərbaycan xalqının tarixi-mədəni irləsində xüsusi əhəmiyyəti olan Şuşa şəhərində "andiçmə" adı altında təşkil edilən bu təxəllüd təcavüzkar Ermənistanın baş nazirinin iştirakı, özünü "demokrat" kimi təqdim edən birinin demokratiya anlayışına qara ləkə sürməsindən başqa bir şey deyildir.

Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarının hərbi işğalının davam etdiyi və Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı əhalisinin zor gücünə didərgin salınaraq seçki hüquqlarından məhrum edildiyi bir şəraitdə hər hansı "seçki" və ya "andiçmədən" danışmaq hüquqa

zidd olduğu qədər, heç bir sağlam məntəqə siğmir və beləliklə də hamılıqla pislənir və redd edilir.

Mühəribə hələ bitməyib və Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində ərazi bütövlüyüün bərpasını bütün mümkün vasitələrlə təmin etmək hüququna malikdir. Ermənistan rəhbərliyinin bu kimi təxribatçı əhaliyyəti munaqışının sülh yolu ilə həlli cəhdlərini demək olar ki, heçə endirməklə, bölgədə gələcək hərbi qarşıdurmanın və gərginliyin artmasına xidmət edir. Heç kəs şübhə etməsin ki, işgal olunmuş ərazilərimiz işğaldan azad olunacaq, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpə olunacaq və məcburi köçkünlərin fundamental hüquqları təmin ediləcək".

28 May Respublika Günüdür

28 mayın ışığı heç zaman sönməyəcək!

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövlətçilik tariximizdə həmişə ehtiramla anılıb.

Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Demokratik Respublikasını həmişə xüsusi qürurla, sevgilərlə xatırlayırdı, onu gənclərə dövlətçilik tariximizin şanlı sehifəsi kimi sevməyi tövsiyə edirdi. Biz gənclər böyük tarixi şəxsiyyətin bütün kelamlarını həyat amalımız, yaşam fəlsəfəmiz bilməsik. Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev də dövlətçilik tariximə ehtiram kimi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünün tariximizin dəyəri sehifəsi bildi, onun 100 illiyinin təntənə ilə qeyd edilməsi, 2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan edilməsi haqqında sərəncamlar verdi...

Biz gənclər müsəlman şərqində ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Demokratik Respublikası haqqında materialları təkcə maraq üçün deyil, həm də vətəndaş sevgisiyle oxumuşuq, onun tarixini bələ bir sevgi ilə öyrənmişik.

Azərbaycan Demokratik Respublikası dünyəvi dövlət idi. Dünyada dövlətlərinin eksəriyyəti tərəfindən tanınan bu gənc dövlət mövcud olduğu 23 ay müddətində çox şeyə nail oldu. Xalq dövlətini sevdili, onun yaşamı üçün mübarizə apardı. Gənclər yaradılan ordunun sıralarına böyük həvəsle gedirdi. Onlara hərbi bılıklar, hərbi vərdişlər aşılanması çətinlikləri də vardi və bu çətinliklərin aradan qaldırılması üçün hərbi məktəb yaradıldı. Azərbaycan dili dövlət dili elan edildi. Hərbiyyə naziri tam artilleriya generalı S.Mehmandarovun müvafiq əmriyle orduda da danışq dili Azərbaycan dili oldu. Bu, mükemməl təhsili olmayan azərbaycanlı gənclərin hərbi vərdişləri, davranışları mənimsəmesini, bu və ya digər silahın istismar xüsusiyyətlərinin öyrənməsini asanlaşdırıldı. Azərbaycan Ordusu az müddətde hem yaradıldı, həm də formallaşmağa başladı...

28 may tarixi gündür. Biz gənclər bu tarixi günün qurunu böyük vətəndaşlıq məsuliyyətiyle yaşadıq. Əminlik və inanırıq ki, Azərbaycan Ordusu Ali Baş Ko-

mandanın döyüş əmriyle Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin siyasi varisi olan müasir Azərbaycanın işgal olunmuş torpaqlarını azad edəcəkdir.

28 may gününün dövlətçilik işığını müasir Azərbaycan ebediyyən sönməyə qoymayacaqdır!..

**Şəbnəm BEHBUDZADƏ,
Bakı şəhəri**

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müstəqil Azərbaycan Respublikasının qurulmasında əsas rol oynadı. 1918-ci il 26 mayda Tiflisdə Zaqafqaziya seyminin son iclası keçirildi. Şəhəri gün Azərbaycanın müvəqqəti Milli Şurası yaradıldı. M.Ə.Rəsulzadə 44 nəfərdən ibarət Milli Şuranın sədri seçildi. 28 mayda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması rəsmən elan edildi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 23 aylıq dövründə zaman üçün böyük əhəmiyyəti işlər görədi. 21 iyunda M.Ə.Rəsulzadənin başçılığı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk qırımı aydınlandı, sonra 9 noyabr, indiki üçüncü bayrağı qəbul edildi, Bakıda ilk hərbi paradın keçirilməsi, türk dilinin dövlət dili elan olunması, hərbi donanmanın, Hərbi Nazirlik tərkibində sərhəd qoşunlarının yaradılması və bu kimi digər önemli qərarlar verildi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ordusunda əsas problemlərdən biri də dil məsələsi idi. Milli zabit kadrlarının olmaması orduya qeyri-azərbaycanlı zabitlərin cəlb olunmasını labüb edirdi ki,

bu da zərərsiz tökülmüşdür. Dövlət dilinin qəbul edilməsindən sonra ordun quruculuğunda buna daha çox diqqət ayrılmaga başlanıldı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Hərbi naziri Səməd bəy Mehmandarov orduda Azərbaycan dilinin rəsmi diliçəvirləşməsinin tərəfdarı idi.

Dekabrın 27-də S.Mehmandarovun imzaladığı 37 nömrəli əmrde hərbçilər arasında salamlaşmanın Azərbaycan dilində aparılması tələb olundur. Hərbçi salamlaşma zamanı "salam" deməli, cavabında "əleyküm salam" eşitmeli idi. Əsgər teriflənərkən və ya ona təşəkkür bildirilərkən "mərhaba" deyilməli, əsgər cavabında "çox sağ ol" deməli idi.

Bele qərarlar Azərbaycan dilinin işlekliyini təmin edən tədbirlərindən idi. Müstəqil Azərbaycanın yaradılmasında Əlimərdan bəy Topçubaşovun, Ceyhun Hacıbəylinin, Məhəmmədhəsən Hacınskinin, Əhməd bəy Ağayevin və başqalarının böyük fealiyyəti olmuşdu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sürəti inkişafı ve dövlət olaraq formallaşması Moskvani narahat edirdi. Lenin deyirdi: "Bakinı almaq olduqca zəruridir". Sovet ordusu 1920-ci ilin aprelində artıq Dağıstanda idi, ermənilər Azərbaycanın qərb bölgelerində üsyanı qalxmışdı. Bununla bağlı milli ordunun böyük hissəsi bu regionlara göndərilirdi. Vəziyyətdən istifadə edən XI Qızıl Ordu Bakıya daxil oldu, bununla da bolşeviklər həqiqəti anlatdı: əsl vətəndaş xalqını, dövlətçiliyini sevmelidir. Mən sonralar da, indi də dövlətçilik ta-

yətinin təcrübəsi müstəqil Azərbaycana çox şey qazandırdı. Yolmuz 28 maydan doğan güneşin nurunda formalaşdı. Azərbaycan Ordusu Cümhuriyyət Ordusunun layıqli davamçısıdır. M.K. Atatürk deyirdi: "Bir ölkənin ordusu ne qədər güclü olursa-olsun, qazanlığı zəfərlər ne qədər parlaq olursa-olsun, bir ölke elm ordusuna sahib deyilsə, hərb meydanda qazandığı zəfərlərin sonu olacaqdır". Ulu öndər Heydər Əliyev deyirdi: "Vətənin, torpağın keşiyində daha cəsarətə, daha mətinliklə durun. Vətəni qoruyun. Xalq, Vətən sizin şücaətlərinizi layiqincə qiymətləndirəcək və heç vaxt unutmayacaqdır." Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti qururla deyir: "Azərbaycan Ordusuna xidmət edirəm!"

**Hüsnüyyə İDRİSOVA,
BSU-nun III kurs tələbəsi**

Dövlətçilik tariximizin ən dəyərli günlərindən biri orta məktəbdə oxuyanda 28 mayın tentənəye qeyd edildiyini gördürüm. Atamdan bu günün hansı səbəblər görə bu qədər dəyərli gün olduğunu soruşdum. Atam mənə xalqımızın müstəqillik mübarizəsindən dənisi, müsəlman şərqində ilk demokratik cümhuriyyət olan Azərbaycan Demokratik Respublikasının necə yaranmasından, bu mübarizəni aparanlardan, çətinliklərdən dənisi. Onda atamın sevinci, atamın qururu mənə bir həqiqəti anlatdı: əsl vətəndaş xalqını, dövlətçiliyini sevmelidir. Mən sonralar da, indi də dövlətçilik ta-

riximizdə olduqca əhəmiyyətli olan Azərbaycan Demokratik Respublikası haqqında daha ətraflı məlumatlar öyrəndim.

Qısa müddətə dünyanın neçə-neçə dövləti tərəfindən rəsmən tanınan Azərbaycan Demokratik Respublikası özünün ordusunu yaratdı, Hərbiyyə Nazirliyi təsis edildi. Bu, dövlətin qurunması və dövlətçiliyin möhkəmləndiriləməsi demək idi. Bu ordu qısa müddətə nizami ordu kimi formalaşmağa başladı. Tam artilleriya generalı S.Mehmandarovun, tam artilleriya generalı Ə.Sixlinskini rehbərliyi ilə ordu mərhələlərle inkişaf etdirilməye başladı. Müsəir Azərbaycan Respublikası Azərbaycan Demokratik Respublikasının varisi olduğu kimi, bugünkü ordu da ADR ordusunun varisidir. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı da, gerbi de, himni də seləfi olduğu ADR-in dövlət bayrağıdır, gerbidi, himnidir.

Azərbaycan Demokratik Respublikası dövründə tehsilə də xüsusi diqqət yetirilirdi. Dövlət bu istiqamətdə kifayət qədər genişliyi və gərəkli qərarlar qəbul etdi. Həmin dövrde bəzi xarici dövlətlərin universitetlərində tehsil almağa göndərildi. Onlar Vətəne ADR-in süqtundan, daha doğrusu, rus imperiyasının ilhaqından sonra qayıtsalar da, Azərbaycan naminə fəaliyyət göstərdilər və gizlin də olsa müstəqillik mübarizəsi aparanları sırasında oldular...

Azərbaycan Demokratik Respublikası dövründə hərbi təhsilin de təşkiline başlanıldı. Bu, bila vasitə ordu quruculuğunun tərkib hissəsi oldu...

ADR-in ilhaq edilməsi xalqın mübarizə əzminə, ruhunun dənəməzliyinə təsir göstərə bilməzdi. Qədim dövlətçilik tarixinə malik olan Azərbaycanda xalq dövlətçiliyi namının mübarizəsinə davam etdi. Inandı ki, yenə müstəqil dövlətçiliyə malik olacaq. Hami emin idi ki, ADR-in dövlət bayrağı yene dalğanacaq, Məmməd Əmin Rəsulzadənin dediyi kimi, bir dənə enməyəcək...

28 mayı dövlətçilik tariximizin ən dəyərli günlərindən biri kimi yaşayırıq, yaşadırıq...

**Gülsurə HÜSEYNOVA,
Silahlı Qüvvələrin
Hərbi Akademiyası**

Azərbaycanın işgal edilmiş torpaqlarında yaradılan qondarma quruma qeyri-qanunu "seçkiler" keçirilməsi və Şuşada "andığım" mərasimi beynəlxalq hüquqa, bölgədə sülhə və sabitliyə qarşı təhdid, Azərbaycana qarşı təxribatdır.

AZERTAC xəber verir ki, bu fikir Avropa Azərbaycanlıları Konqresi və Niderland və Belçika Azərbaycanlıları Koordinasiyası Şurasının Avropa Parlamentinə, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə, Avropa Parlamentinin İnsan Hüquqları Komissiyası və Niderland Parlamentiňe ünvanlananlığı bəyanatda yer alıb.

Erməni separatçılarının çirkin eməllərinə etiraz bəyanatında vurgulanıb ki, Qarabağ Azərbaycandır. Bir sıra dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlar bu "seçki" şousunu pisləyərək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü

Nederland və Belçikadakı diaspor üzvlərimiz qondarma rejimə etiraz bəyanatını Avropa təşkilatlarına göndəriblər

nü dəstəkləyib, qondarma Dağılıq Qarabağ Respublikasını və orada keçirilmiş "seçkileri" tanımadıqlarını bəyan edib. Dünyanın bir çox dövlətləri, eləcə də Avropa İttifaqı, ATƏT, NATO, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı, Türk Şurası, GUAM, Avropa Parlamenti, TÜRKPA kimi beynəlxalq təşkilatlar, nüfuzlu KİV-lər, eləcə də görkəmli şəxsiyyətlər bu "seçkileri" məqsədli təxribat, Qaftqazda sülhə, sabitliyə qarşı məsuliyyətsiz siyasi addım, münaqişənin sülh yolu ilə nizamlan-

masına qarşı ciddi engel, beynəlxalq hüquq normalarına təhdid kimi dəyərləndirirlər. Bu qondarma "seçkilerin" və onların "nəticələrinin" qanunsuz olduğunu bəyan ediblər. Ermənistandan rəhbərliyi və erməni lobisi tərəfindən saxta seçimlərin keçirilməsi Ermənistandan sülh danışqlarında beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa cəhd göstərdiyini sübut edir. Bu səbəbdən dünya dövlətləri, eləcə də beynəlxalq təşkilatlar Ermənistana qarşı daha ciddi təzyiq və sanksiyalar tətbiq etməklə onu beynəlxalq hüquq normalarına hörmətlə yanaşmağa məcbur etməlidir.

Bəyanatda vurğulanıb ki, Azərbaycanın beynəlxalq iqtimaiyyət tərəfindən tanınmış ərazilərində saxta prezidentin seçimlərin keçirilməsi və "andığım" mərasiminin təşkili yoxlanılmışdır. Avropada yaşayan azərbaycanlılar bunu Azərbaycanın işgal olunmuş torpaqlarında, başda Xocalı faciəsi olmaqla, dinc insanların qatılı olan separatçı rejimin ve işgalçi Ermənistandan cinayətkar fəaliyyətlərinin davamı kimi qiymətləndirərək, bu təxribatçı, eləcə də cinayətkar əməlliəti kəskin şəkildə pisləyir.

Diaspor üzvlərimiz separatçı rejimin saxta prezidentinin "andığım" mərasiminin qarşısının alınması və Ermənistandan bu cinayətkar əmələ dəstəyinin dayandırılması üçün məsələyə tecili müdaxilə olunmasını xahiş ediblər.

Ordu quruculuğumuzun davamlı olması qürurverici amildir

Son bir neçə ildə ordu quruculuğunda görülən işlərə nəzər salsaq, təhlillər aparsaq, görərik ki, yola saldığımız illər bizim üçün səmərəli, nailiyətlerle dolu və ordu quruculuğu prosesi nə başıcalığı getirən dövr olub.

Ordu quruculuğunun bizim üçün ən başlıca və prioritet məsələ olduğunu vürgülayan Prezident, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin birbaşa rəhbərliyi və tapşırığına əsasən, kompleks şəkildə aparılan islahatlar Silahlı Qüvvələrdə bütün istiqamətləri əhatə edə bilib. Bunun nəticəsidir ki, ordumuz aparıcı dövlətlərin orduları səviyyəsinədək yüksəlməyə nail ola bilib və güclü ordularla bir cərgədə dayanmağa layıq olduğunu sübut edib.

Ali Baş Komandanın adıgi uğurlu addımlar sayəsində Azərbaycanın iqtisadi qüdrətənəməsi ölkəmizdə bütün sahələrdə inkişafə tekan verdiyi kimi, hərbi bündəməzin də sürətli yüksəlməsinə, qisa zaman keşiyində 20 dəfədən çox artmaqla üç milyard ötməsinə səbəb oldu. Bu istiqamətdə artım tendensiyasının ölkəmizdə davamlı olması da qürurvericidir.

Son bir neçə il ərzində ordumuzun silahlanması yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə hazırlanmış ən müasir, dəqiq, geniş ərazidə məhvətme qabiliyyətinə malik silah-sursat və döyüş texnikası qəbul edilib. Bu proses mərhələlərlə, planlı surətdə həyata keçirilməkdə davam edir. Odur ki, bu gün ordumuzun qüdrətine şübhə etməyə, ağız büzməye cüret edənlərə, köhnəmiş hərbi texnika alınır deməyə ürəyi gələnlərə istifadəmizdə olan bəzi döyüş texnikalarını sadalamaqla tutarlı cavab vermək istərdim:

"RM 7085", "Qasırğa", "Eks-tra", "Polonez", "LORA" və s. kimi raket silahlanması sistemləri, 2 S31 "Vena", "DANA", "TOC-1A Solntsepyok", "MSTA-S", 2A 36 "Geasint" və s. kimi artilleriya və minaatan sistemləri, "SPAYK" və "XRIZANTEMA-S" kimi tank əleyhinə idarəolunan raket kompleksləri, T-90S tankları, BMP-3, ZTR 82 A və s. kimi zirehli-döyüş texnikaları, "BELL-412", "MD-530" və "Mi-35" helikopterləri, "AEROSTAR", "HERON", "ORBITER" və başqa PUA-lar və s. kimi aviasiya döyüş texnikası, dünyada tanınmış müxtəlif qabaqcıl dövlətlərin istehsalı olan müxtəlif hava hücumundan müdafiə üçün silahlanması sistemləri, rəbətə və radioelektron mübarizə vasitələri... Daha nələr, nələr! Odur ki, bu gün ordumuzun

qüdrətindən şübhə ilə danışmaq insafsızlıq, ədalətsizlik, dilətantiqliq, ən əsası ise düşməncilik, qərəzçilik əlamətindən başqa bir şey deyildir.

Azərbaycan Ordusunda aparılan islahatlar, döyüş qabiliyyətinin yüksəlməsi üçün qəbul edilən qərarların nə dərəcədə düzgün, ehemiyətli, uğurlu olmasına 2016-ci ilin aprel ayında həyata keçirilən əks-həmət əməliyyatının və Gunnüt əməliyyatının qələbəmizlə başa çatması buna ən doğan əyani sübut, bariz nümunədir. Heç kimdə şübhə olmasın ki, Ali Baş Komandanın əmri ilə ordumuz hele dəfələrə qələbələr əldə etməklə ötən zamandan, keçirilən təlim-məşqlərdən, ayrlan vəsaitlərindən nə dərəcədə səmərəli bəhrələndiyini sübut edəcək.

Aprel döyüslərində 1000-ə yaxın düşmən öldürdü və yaralandı, düşmənin 30-dək tank və digər zirehli texnikası, 25-dən artıq artilleriya qurğusu sıradan çıxarıldı, müdafiəsi yarıldı, o geri çəkilməye məcbur oldu və torpaqlarımızın bir qismi azad edildi.

2016-ci ilin aprelində və

Müasir silahlara, yüksək texnologiyalara, ən qabaqcıl hərbi-texniki vasitələrə, güclü sosial bazaya, ruh yüksəkliyinə malik olan Azərbaycan Ordusu işğal altındaki torpaqlarımızı azad etməklə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi kimi müqəddəs vəzifənin icrasına tam hazırlıdır. Buna hər kəs əmin ola bilər. Ordumuz bu əminliyi, inamı doğrultmaq qüdrətinə malikdir.

miqyaslı telimlərdə, çöl çıxışlarında günbegün döyüş qabiliyyətini yüksəldərək, mənəvi-psixoloji hazırlığını daim artırmaqla, peşəkarlığını tekmilləşdirərək Vətən qarşısında borcunu şərəflə yerinə yetirməkdə davam edir. Dövlətimizin qayğılarından, xalqımızın sevgisindən ruhanlı ordumuz torpaqlarımızı inamla qoruyur və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi naminə daha da ezmələ öz döyüş qabiliyyətini artırmaqdə davam edir.

Yuxarıda qeyd edilən tapşırıqların yerinə yetirilməsində Hərbi Hava Qüvvələrinin böyük rolü da danılmazdır. Bunu nəzərə alaraq, Ali Baş Komandanın tapşırıqına əsasən, ordumuzun daima modernləşdirilməsi çərçivəsində Hərbi Hava Qüvvələrinin idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, modernizasiyası, yenilənməsi və dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması, hava hücumundan müdafiə sisteminin eşelonlaşdırılması istiqamətində də böyük işlər görürlüb və Müdafiə Nazirliyinin fəaliyyət planına əsasən bu proses bu gün de məqsədyönlü şəkildə, ölkəmizin yerləşdiyi regionun xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla davam edir.

Ən müasir və yüksək texnologiyalar əsasında yaradılmış avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemləri ilə təchiz edilən yeni Qiymətli Aviasiya Bazası və Radiolokasiya hərbi hissəsinin Birleşmiş Komanda Məntəqəsinin istifadəyə verilməsi, respublikamızın müxtəlif bölgələrində ha-

ərzində düşmənin hava hədəflərinin izlənilməsi, kəşfiyyat məlumatlarının toplanması, təhlili, qərarların dəqliq, vaxtında qəbulu, bütün hədəflərin dərhal, dəqiqlikli məhv edilməsi və aviasiya qüvvələrinin bütün döyüş tapşırıqlarının səmərəli icrasını təmin etmək imkanına tam malikdir. Bu gün ordumuzun üzərində çalışdığı ən müüm istiqamətlərdən biri de müasir döyüş taktikasına uyğun olaraq, düşmənlə birbaşa təməsa girmədən onun qüvvə və vasitələrini məhv etmək, hərbi strukturlarını iflic vəziyyətinə salmaqla onun canlı qüvvəsinin maksimum demoralizə olmasına nail olmayıdır. Tam səmimiyyətə deyə bilərik ki, bu istiqamətdə böyük uğurlara artıq imza atmışıq.

Son illər Azərbaycanda hərbi-sənaye kompleksinə aid on-

maşınlar, snayper təfəngləri, pilotsuz uçuş aparatları da daxil olmaqla, 1000-dən artıq çeşidə mədafiə təyinatlı məhsullar istehsal edilir.

Bütün bunlarla yanaşı, digər dost ölkələrin hərbi sənaye imkanları nəzərə alınmaqla müxtəlif istiqamətlərdə, müxtəlif çeşidə hərbi təyinatlı məhsulların eldə olunması, modernizasiyası da nəzərdə tutulur və bu proses davamlı xarakter daşımaqdadır. Düşmən üzərində daim hərbi üstünlüyü saxlamaq məqsədilə regionun xüsusiyyətləri, cəbhə boyu zonadakı şərait və vəziyyət nəzərə alınmaqla ordumuzun silahlanmasına inkişaf etmiş müxtəlif ölkələrdə istehsal olunan yeni, müasir və keyfiyyətli, yüksək dəqiqliyə malik, geniş ərazidə məhvətme gücündə olan döyüş texnikaları, eləcə də digər hərbi təyinatlı məhsulların daxil edilməsi planuyağın təşkil ediləcəkdir.

Sonda onu da qeyd etmək istərdim ki, bütün bunlar yalnız bir məqsədə xidmet edir - Vətən torpaqlarını işğaldan azad etmək. Sadaladığımız bütün bu imkanlara malik olan ordumuz düşmən üzərində qələbə qazanmaqdə isarlıdır, ezməlidir və buna qadirdir. Bunu Aprel döyüslərində darmadağın edilən düşmən anlamışdır və o bundan nəticə çıxarmaq, torpaqlarımızı sühə yolu ilə tərk etmək məcburiyyətindədir. Aprel döyüslərində onları nələrin gözlediyini düşmənin artıq anlamaq və təsəvvür etməyinin vaxtı çıxdan gelib.

Heç şübhəsiz, işgalla heç vaxt barışmayacaq ölkəmizdə ordu quruculuğu Ali Baş Komandanın tapşırıqına əsasən növbəti illərdə də prioritət sahələrdən biri olaraq qalacaqdır. Müasir silahlara, yüksək texnologiyalara, ən qabaqcıl hərbi-texniki vasitələrə, güclü sosial bazaya, ruh yüksəkliyinə malik olan Azərbaycan Ordusu işğal altında olan torpaqları azad etməklə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi kimi müqəddəs vəzifənin icrasına tam hazırlıdır. Buna hər kəs əmin ola bilər. Ordumuz bu əminliyi, inamı doğrultmaq qüdrətinə malikdir.

İsa İSMAYILOV,
hərbi jurnalist

2018-ci ilin mayında xalqımıza qələbə sevincini yaşadan ordumuza ən böyük qıyməti və dəyəri "Aprel döyüsləri dövlətmi" və ordumuzun gücünü, xalqımızın birləşməni, həmrəyliyini və vətənpərvərliyini nümayiş etdirmişdir" sözləri ilə Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanı İlham Əliyev verib. Verilən bu qıymətdən qurulan Azərbaycan hərbiçiləri, eyni zamanda, ona etimad göstərildiyini, üzərlərinə ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi kimi müqəddəs vəzifə düşdürüntü də bir anlıq unutmırlar. Bu etimadi, bu vəzifənin müqəddəsliyini və nə qədər şərfli olduğunu düzgün dərk edən şəxsi heyət geniş-

va hücumundan müdafiə bölmələrinin yeni məntəqələrinin yaradılması, "İldırım" və modernləşdirilmiş S-125, eləcə də digər zenit-raket komplekslərinin döyüş atışlarının icrası bu istiqamətdə görülen işlərin cüzi ki qismi, həyata keçirilən tədbirlərin müəyyən bir parçasıdır. Ümumi proseslərə nəzər salıqda isə əminliklə deyə bilərik ki, müasir texnoloji avadanlıqla təchiz edilən Hərbi Hava Qüvvələrimiz özünəməxsus bütün komponentlərə - döyüş növbətliyinin yüksək səviyyədə aparılması, qüvvələrin qısa müdətde döyüşün hazır vəziyyətə getirilməsi, həmcinin istenilən iqlim, hava şəraitində və sutka

larla müəssisə uğurla fəaliyyət gösterir və ordumuzu keyfiyyətli məhsullarla təmin edir.

İki nazirlik arasında imzalanın anlaşıma memorandumuna əsasən, bölmələrimiz yerli istehsal olan "Zərbə" və keşfiyyat-müşahidə xarakterli pilotluz uçuş aparatları ilə təmin ediləcək, həmcinin yüzlərə yeni növ kamikadze tipli PUA hərbi hissələrimizin istismarına veriləcəkdir.

Heç kime sərr deyil ki, Azərbaycanın hərbi sənaye zavodlarında bütün növ patronlar, təpançalar, avtomatlar, pulemyotlar, qumbaraatanlar, minaatanlar, aviasiya bombaları, zirehlər

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Müstəqillik tariximizin mühüm mərhələsi.
2. 15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür.

Müstəqillik tariximizin mühüm mərhələsi

Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatı həle Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqtundan sonra sovet rejiminin ilk günlərdən başlamışdı. XX əsrin 60-70-ci illərində Azərbaycanda yayılan dissidentlər hərəkatı da milli müstəqillik ideyalarının yaşımasına xidmət etmişdi. Sosializm ideyalarını iflasdan ve Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqı (SSRI) dağılmışdan xilas etmək məqsədilə 80-ci illərin ortalarında irəli sürülən "yenidənqurma" siyaseti Azərbaycanda da demokratiya və suverenlik uğrunda mübarizəyə yeni nəfəs verdi. Azərbaycanda da demokratiya və suverenlik uğrunda kütlevi hərəkat başladı. Demokratiya və aşkarlıq şəraitində məharətle istifadə edən ermənilərin Azərbaycanın əzəli torpaqları hesabına "Böyük Ermənistən" yaratmaq iştahaları yenidən artdı. 1987-ci il ərzində "Böyük Ermənistən" xəritəsi kiçik formatda Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində (DQMV) geniş yayılmağa başladı. Qısa müddət ərzində 230 mindən çox azərbaycanlı deportasiyaya məruz qaldı. Fevral-mart aylarında Böyük Qarakilsə (Quqark) rayonunda 100 nəfər azərbaycanlı qətlə yetirildi. 1988-ci il fevralın 20-də DQMV-nin xalq deputatları Sovetinin XX çağırış növbədənənar sessiyası Azərbaycanın əzəli tərkib hissəsi olan "Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin" Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının tərkibindən Ermənistən Sovet Sosialist Respublikasının tərkibinə verilməsi haqqında Azərbaycan SSR və Ermənistən SSR Ali Sovetləri qarşısında vəsatət qaldırması barədə" qərar qəbul edildi. Azərbaycanın tərkib hissəsi olan Dağlıq Qarabağdan da azərbaycanlıların təmizlənməsinə başlanıldı. 1988-ci il fevralın 24-də Əsgəranda iki azərbaycanlı gənc qətlə yetirildi, fevralın 28-də faciəli Sumqayıt hadisəsi töredildi. Ermənilər tərəfindən baş vermiş hadisələrdə azərbaycanlıların təqsirkar olduğu məqsədli şəkilde dünyaya çatdırıldı. Bununla onlar antiazərbaycan, antitürk ictimai fikrin formalmasına nail oldular. Bütün bunlar Azərbaycanda suverenlik və ərazi bütövlüyü uğrunda kütlevi xalq hərəkatının başlanmasına səbəb oldu. 1988-ci il fevralın 19-də Bakıda ilk etiraz mitinqi keçirildi. Kütlələrin etiraz mitinqlərindən ən əzəmetlisi 1988-ci il noyabrın 17-də Bakının Azadlıq meydanında oldu. Bu, Azərbaycanın müasir tarixinə Milli Dirçəliş hadisəsi kimi daxil oldu.

1990-ci il yanvarın 13-də Bakıda bir nəfər erməni tərəfindən iki azərbaycanının qətlə yetirilməsi vəziyyəti daha da kəskinleşirdi. 1990-ci il yanvarın 15-də Sovet Sosialist Respublikalar İttifaqı (SSRI) Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti "DQMV və bəzi başqa rayonlarda fövqəladə vəziyyət" elan olunması barədə

fərman verdi. Bakı və ətraf rayonlara əlavə hərbi qüvvələr getirildi. Qüvvələrin şəhərə daxil olmasına yol verməməyə çalışan bir qrup şəhər sakinləri simvolik maneeler yaratmağa səy göstərdilər. Lakin "şanlı" sovet hərbi hissələri mərkəzin azərbaycanlılara divan tutmaq qərarını yerine yetirməyə başladılar. Əməliyyata bilavasitə o zamankı SSRI Müdafiə naziri D.Yazov başçılıq edirdi. Yanvarın 19-da SSRI Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti yanvarın 20-si saat 00:00-dan "Bakı şəhərində fövqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi haqqında" fərman verdi. Lakin o, qırğından sonra elan olunmuşdu. Əhaliyə hadisələr barədə məlumat verilməsin deye, yanvarın 19-u axşam respublika dövlət televiziyanın enerji bloku partladı. Nəhayət, 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gece xüsusi təyinatlı hissələrdən ibarət "şanlı" Sovet ordusu Bakı üzərinə hücumu keçdi. Şəhərdə qanlı qırğın töredildi. Bakıda və digər rayonlarda dinc vətəndaşlar qətlə yetirildi. Onların arasında çoxlu qocalar, qadınlar və uşaqlar var idi. "Qanlı Yanvar" a etiraz olaraq respublikada 40 günlük ümummilli mətəli keçirildi. Bu faciədən xəbər tutan ümummilli lider Heydər Əliyev ertəsi günü Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək imperiyanın Bakıda qanlı qırğın törediyi dünyaya bəyan etdi, onu "təcavüz və xəyanət" kimi qiymətləndirdi.

Moskvada 1991-ci il 19-21 avqust hadisələrdən sonra Azərbaycanda da ictimai-siyasi vəziyyət daha da kəskinleşdi. Suverenlik, müstəqillik və azadlıq uğrunda mübarizə əməli vəzifəye çevrildi. Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin 1991-ci il avqustun 30-da çağırılmış növbədənənar sessiyası "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyyini bərpa etmək haqqında Beyannamə" qəbul etdi. 1991-ci ilin sentyabrında Dağlıq Qarabağ özünü "müstəqil respublika" elan etmişdi. Ermənilər Dağlıq Qarabağda Rusiya ordu hissələrinin köməyi ilə Azərbaycanın təraf yaşayış məntəqələrini işğal edirdilər. Həkimiyət isə ciddi tədbirlər görmək iqtidarından deyildi. Belə bir şəraitdə xalqın tələbi ilə Ali Sovetin 1991-ci il oktyabrın 18-də topluştan sessiyası "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyyi haqqında Konstitusiyası Akti"ni qəbul etdi. Beləliklə, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyyi rəsmən bərpa olundu.

Müstəqilliyimizin ilk illərində ictimai-siyasi vəziyyət gərgin olmaqdə qalırdı. Ermənistən Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne qəsdələri davam edir, iqtidarmüxalifət qarşdırılması kəskinleşir, iqtisadiyyat isə tənəzzül edirdi. Bunlar da siyasi duruma çox mənfi təsir göstərmiş respublikada vəziyyəti vətəndaş məhərabəsi həddində çatdırılmışdı. Belə şəraitdə xalqını, Vətənini sevən ziyalıların nəzəri,

diqqəti 1990-ci ilin iyulunda Moskvadan Azərbaycana gələrək Naxçıvanda məskunlaşan və xalqın təkidi ilə 1991-ci il sentyabrın 3-də Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri seçilən təcrübəli siyasetçi, ümummilli lider Heydər Əliyevə çevrilmişdi. Xalq çıxış yolunu onun respublika rəhbərliyinə gəlməsində göründü. 1992-ci il oktyabrın 16-da ziyalılardan ibarət 91 nəfərin "Səs" qəzetiində ümummilli lider Heydər Əliyevə yenidən böyük siyaset qayıtması xahişi ilə müraciəti dərc edildi. 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda ümummilli lider Heydər Əliyevin sədrliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) yaradıldı.

15 İyun Milli Qurtuluş Günü

Azərbaycan müstəqillik əldə etse de, Ermənistən işğalçılığı niyyəti güdən təcavüzü respublikada vəziyyəti gərginləşdirmişdir. İctimai həyatın bütün sahələrində hərc-mərolük baş alıb gedirdi. Azərbaycanda həkimiyət boşluğu yaranmışdı. Gənc respublikada rəhbərliyə yiyələnmək üçün ayrı-ayrı şəxslər və qruplar arasında mübarizə gedirdi. 1993-cü il yanvarın 4-də Gəncədə polkovnik Surət Hüseynovun nəzarəti altında olan hərbi hissənin həkimiyətə itaətsizliyi ölkəni tamamilə xaosa sürükləmişdi. Siyasiyanı nəzarətə almaq üçün həkimiyətin atdığı tələsik adımlar Gəncəyə yola düşən dövlət nümayəndələrinin girov götürülməsi ilə neticələnmişdi. Qıymaçı hərbi hissənin rəhbərliyi Baş nazir və Milli Məclis sədrinin, sonra isə Prezidentin istefasını tələb edirdi. Surət Hüseynovun qiyamı məhdud Gəncə cıvarlarından çıxaraq, üzü Bakıya doğru geniş miqyas almışdı. Belə böhrənlə və ağır vəziyyətdə ölkə vətəndaşları yeganə çıxış yolunu yenə də müdrik rəhbərinin həkimiyət sükanı arxasına keçməsində görmüşdür. Bu taleyiklə sınaq anında xalqın çağırışına səs verən, dövlətin gələcək taleyinə biganə qalmayan böyük siyasetçi, ümummilli lider Heydər Əliyev Bakıya dönerək respublikada yaranmış həkimiyət böhranının aradan qaldırılması istiqamətində əməli fəaliyyətə başladı. Ümummilli Liderin bir qrup ziyanı ilə Gəncəyə səfər etmesi və heç bir riskdən çekinməyərək silahlanmış qüvvələrlə danışıqlar aparması vətəndaş məhərabəsi təhlükəsinin qarşısının alınmasında mühüm addım oldu. Bundan bir neçə gün sonra isə Ulu Önder parlamentdə səslənən təkidli xahişləri, ən əsası xalqın isteyini nəzərə alaraq o zamanki Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri vəzifəsinə seçilməsi nə razılıq verdi. 1993-cü il yanvarın 15-də ulu öndər Heydər Əliyev Ali Sovetin sədri seçildi və həmin gün tariximizə "Milli Qurtuluş Günü" kimi daxil oldu. Bu tarixi hadisə respublika həyatında xoas və anarxiyadan

qurtuluşa doğru yeni mərhələnin başlangıcı oldu.

1993-cü il iyunun 18-də gecə xəbər vermedən Prezident Əbülfəz Elçibəy (Əliyev) paytaxtı tərk edərək respublikani rəhbərsiz qoydu, anadan olduğu Ordubad rayonunun Kəleki kəndinə getdi. İyunun 23-də Milli Məclis prezident səlahiyətlərini də Ali Sovetin sədri ümummilli lider Heydər Əliyevə həvələ etdi. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümummilli lider Heydər Əliyev ümumxalq seçkisi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Bununla da müstəqiliyimizin ulu öndə Heydər Əliyev mərhəlesi başlandı.

Ulu öndə Heydər Əliyev ordu quruculuğu işini elmi əsaslarla və planlı surətdə həyata keçirməyə başladı. 1993-cü il noyabrın 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ulu öndə Heydər Əliyevin fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Şurası yaradıldı. 1993-cü il noyabrın 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev radio və televiziya ilə xalqa müraciət etdi. Ulu Öndər bu tarixi müraciətindən sonrakı dövr ordu quruculuğunda əsas mərhələnin başlangıcıdır.

1993-cü il dekabrın 10-da Beyləqan istiqamətində həcuma keçən Ermənistən silahlı qüvvələri son bir neçə ay ərzində ilk dəfə olaraq Azərbaycan Ordusunun hissələrinin güclü müqavimətə rast gələrək uğursuzluğa düşərək 1993-cü il dekabrın 28-də Ermənistən qoşunlarının Goranboy, Tərtər və Ağdam istiqamətlərində də hücumlarının qarşısı alındı. Bu istiqamətlərdə xeyli canlı qüvvə və texniki məhv edilən düşmən geri çəkilməyə məcbur oldu. Füzuli-Beyləqan istiqamətində döyüşçülərimiz 40 km-ə qədər irəliləyərək düşməni darmadağın etdilər. Həmin günlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı Heydər Əliyevin tez-tez ön cəbhəyə getməsi, döyüşlərə qazanılmışdır. Ümummilli Liderin xarici siyasetinin əsasını sülh, bəynelxalq hüquq normallarına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq prinsipleri təşkil edib. Ümummilli Liderin xarici siyasetinin əsasını sülh, bəynelxalq hüquq normallarına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq prinsipleri təşkil etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1992-ci ildən başlayaraq türkəlli dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində də gərgin fəaliyyət göstərərək bütün türk dünyasının en nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyev bizim dahi müasirimiz olaraq hər bir azərbaycanlı üçün qurur mənbəyimiz və taleyin xalqımıza bəxs etdiyi böyük tarixi şəxsiyyətdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu kimi milli dövlətçiliyimizin ideya esasını məhz ulu öndə Heydər Əliyev yaradıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyev müdrik, uzaqqorən daxili və xarici siyaseti sayesində

Azərbaycan Ordusunun Xüsusi Təyinatlı Polis dəstələrinə başçılıq edən Rövşən Cavadov və onun qardaşı prokuror Mahir Cavadov tərəfindən zoraki hökumət dəyişikliyi cəhdlerinin qarşısı alındı. Azərbaycanda sabitlik bərqərar olundu.

Möhkəm sosial-siyasi sabitliyi və qanunçuluğun bərqərar olması müstəqil Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının qəbul edilməsinə imkan verdi. 1995-ci il noyabrın 12-də Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası qəbul edildi. Bununla respublikanın inkişaf tarixində - demokratik, hüquqi dövlət qurmaq, ölkənin dinamik inkişafını təmin etmək prosesi başlandı. Konstitusiyaya əsasən respublikada qanunverici, icraedici və məhkəmə hakimiyəti yaradıldı. Parlament seçkiləri yolu ilə müxtəlif partiyaları təmsil edən 125 deputatdan ibarət Milli Məclis formalasdırıldı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin rehbərliyi altında Azərbaycan dövlətinin xarici siyaseti, dünyanın aparıcı dövlətləri ilə əlaqələri milli maraqlara və uzaqqorən siyasi perspektivlərə əsaslanan xətə inkışaf etməyə başladı. Ümummilli Liderin xarici siyasetinin əsasını sülh, bəynelxalq hüquq normallarına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq prinsipleri təşkil etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1992-ci ildən başlayaraq türkəlli dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində də gərgin fəaliyyət göstərərək bütün türk dünyasının en nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyev müdrik, uzaqqorən daxili və xarici siyaseti sayesində Azərbaycan Ordusunun müasir texnika və silahlarla təchiz olundu, zabit kadrları ilə komplektləşdirildi, hərbi hissələrin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlanlığının yüksəldilmesi, hərbi intizamın möhkəmləndirilməsi sahəsində mühüm nailiyyətlər eldə olundu. Bu gün səmərəli hərbi təhsil sistemi yaradılıb, hərbi kadr və mütəxəssislərin hazırlıq programları, hərbi təhsilin pillələri və onları həyata keçirən hərbi tədris müəssisələrinin fəaliyyət istiqamətləri müəyyən edilib.

Bütün mənalı həyatını öz xalqına bəxs etmiş ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq, əsl dövlət idarəciliyi məktəbine çevrilib. Azərbaycanın hələ necə-necə nesli ulu öndə Heydər Əliyevin zəngin siyasi ərsindən ölkəmizin inkişafı və xalqımızın rifahi naçina faydalananacaq.

UNEC-çilər Azərbaycan Ordusuna onlayn dəstək nümayiş etdiriblər

*Qoşunların 2020-ci ilin
döyüş hazırlığı planına
uyğun olaraq mayın 18-
dən başlanan Azərbay-
can Ordusunun geniş-
məqyaslı əməliyyat-taktiki
təlimləri uğurla davam
etdirilir.*

Həyəcanlı ilə qaldırılan qoşunlar, komanda-idarəetmə məntəqələri, döyüş və ehtiyat hərbi hissələri əməliyyat təyinatı rayonlarına çıxarılaraq təlimlərin planına əsasən qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqlarını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirirlər.

Təlimlər Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin təsdiq etdiyi plana əsasən Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyətinin bilavasitə iştirakı ilə keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmetinin məlumatına əsasən, döyüş hazırlığı, əməliyyatların planlaşdırılması və hərtərəfli təminatı, müxtəlif qoşun növləri və qismərinin idarəetmə organları ilə qarışılıqlı əlaqəsi, həmçinin təlimlərin şəhərlərinə uyğun olaraq yaradılan zərbə qruplaşmalarının atəş və manevr imkanları yoxlanılır.

Təlimlərə cəlb edilən şəxsi heyətin döyüş ruhu, mənəvi-psixoloji hazırlığı, vətənpərvərlik hissi yüksək səviyyədədir və onlar ölkə rəhbərliyinin, xalqımızın etimadını

doğruldular.

Otən ildən başlayaraq "Səninle fəxi edirik, Azərbaycan əsgəri!" devizi altında Azərbaycan Ordusuna mənəvi dəstək aksiyasına qoşulan ölkəmizin aparıcı və potensial güce malik ali məktəblərindən biri olan Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) 20 min nəfərlik kollektivi yənəde bu vətənpərvər təşəbbüs-lərini davam etdirir.

Koronavirus epidemiyası ilə bağlı karantin rejiminin tələblərinə uyğun olaraq bu dəfə UNEC-çilər onlayn vəsaitəsənə Azərbaycan Ordusuna dəstək nümayiş etdiriblər.

UNEC-in ictimaiyyətə əlavələr şöbəsinin müdürü Elnarə Omərova Universitetin rektoru, iqtisad elmləri doktoru, professor Ədalət Muradov başda olmaqla professor-müəllim və tələbə heyətinin adından təlim iştirakçılarını salamlayaraq xalqımızı sevindirir, düşmənlərimizi isə təşviş salan genişməqyaslı təlimləri diqqətlə izlədiklərini və bundan böyük qürur duyduqlarını bildirir.

E. Omərova dönyanın ən güclü 50 dövlətinin orduları sıralarında yer alan Azərbaycan Ordusuna güvəndiklərini qeyd edərək deyib: "Ordumuzun

hərbi potensialının artması nəticəsində tariximizə Aprel döyüşlərində olduğu kimi hələ neçə-neçə möhtəşəm zəfər yazacağımıza, işğal altında olan tarixi, əzəli torpaqlarımızın azad ediləcəyinə, respublikamızın ərazi bütövlüğünün bərpə olunacağına əminik. Çünkü Azərbaycanımızın istənilən döyüş tapşırığını yerinə yetirməye qadir olan güclü ordusu var".

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmetinin rəisi polkovnik Vəqif Dərgahlı cəbheboyu zonda keçirilən genişməqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlərinin gedisatı, qarşıya qoyulan tapşırıqların yerinə yetirilməsi, cəlb olunan heyətlərin hazırlığı, bölmələrin atəş və manevr imkanları barədə ətraflı məlumat verərək UNEC-in bu təşəbbüsünən də Müdafiə Nazirliyinin rəhberliyi tərəfindən rəğbətlə qarşılandığını bildirir.

"SABAH" Mərkəzinin dekanı, dosent Aida Quliyeva, prorektor, hüquq üzrə felsəfə doktoru, dosent, Qarabağ müharibəsinin veterani MİKAYIL Zeynalov, kafedra müdürü - professorlar Arif Şəkerəliyev, Afət Abbasova, Rövşən Rzayev, UNEC-in Zaqatala filialının direktoru, professor Oruceli Rzayev, direktor müavini Həqiqət Kərimova, UNEC Qadınlar Şurasının sədri, dosent Təranə Kərimova, Biznes və menecment fakültəsinin dekanı, dosent Mirağa Əhmədov, Distant, qiyabi və əlavə təhsil mərkəzinin direktoru, dosent

Səbubi Tanrıverdiyev, tələbələrdən Aslan Əzimzadə, Yusif Cəfərzadə və başqaları Azərbaycan əsgərinə səmimi arzularını cağıdıraraq Vətən naminə müqəddəs xidmətdə onlara uğurlar arzulayıblar.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, Aprel döyüslərinin iştirakçısı polkovnik Şükür Həmidov UNEC-çilərə növbəti nəcib təşəbbüsə görə bütün təlim iştirakçıları adından minnətdarlıq edərək deyib: "Ordumuz nəinki tank, zirehli texnika, müxtəlif çaplı raket-artilleriya qurğuları, reaktiv yayım atəş sistemləri, ordu və cəbhə aviasiya vasitələri, keşfiyyat və zərbə tipli pilotsuz uçuş aparatları, eləcə də qədirbiliş xalqımızın sevgisi, məhəbbəti ilə silahlanıb. Təlim meydalarında bizə ruh, güc-qüvvət verən məhz bu sevgidir. Bu sevgi ilə də biz müqəddəs döyüslərə atılacaq, xalqımıza böyük qələbenin sevincini də yaşadacaqıq".

Əməkdar incəsənət xadimi polkovnik Abdulla Qurbanı müəllim və tələbələrin suallarını cavablandırıb və onun təqdimatı ilə təlim iştirakçılarının bir qrupu UNEC-çilərlə onlayn əlaqəyə qoşulublar.

Tələbə Yaradıcılıq Mərkəzinin üzvü Aslan Əzimzadənin ifa etdiyi "Hər əmrinə hazırlıq, cənab Ali Baş Komandan!" marşı ilə onlayn görüş başa çatıb.

UNEC-in Azərbaycan Ordusuna mənəvi dəstək layihəsi çərçivəsində tədbirlər davam edir.

Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondu Şuşada təşkil olunan "andıcmə" şousuna qarşı etiraz bəyanatı yayıb

Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində, Azərbaycan mədəniyyətinin incisi sayılan Şuşa şəhərində torpaqlarımızın iyirmi faizini işğal edən Ermənistən təşkil etdiyi qondarma "andıcmə" şousunu in-diya qədər bölgədə məlum münaqışənin həlli üçün cəhdələr edən beynəlxalq təşkilatların fəaliyyətinə qarşı çıxməqdır.

Iam Əməkdaşlıq Təşkilati, TÜRKPA kimi mötəbər beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü tanımış, o cümlədən Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olduğunu qərar və qətnamələr əsasında təsdiq etmişlər.

Diqqətə çatdırılır ki, təcavüzkar Ermənistən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində saxta "seçkilər" keçirməklə bölgədə gərginlik yaratmayı hədəfləyib. Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərində qanunsuz mövcudluğuna və fəaliyyətinə görə təcavüzkar Ermənistən beynəlxalq ictimaiyyət tərəfinən qınanılmalı və buna son qoyulmalıdır.

Nümunəvi xidmət

"Döyüslərə, illərin həsrətinə son qoyacağımız günə az qalıb"

Bu gün millətimizin mövcudluğunda, dövlətimizin tərəqqisində, ordumuzun dünyada nüfuz qazanmasında onun nümunəvi xidməti ilə seçilən sağlam gəncliyinin olması mühüm ənəm daşıyır. Nümunəvi xidməti ilə seçilən gənclər hər zaman ordumuzun aparıcı qüvvəsi kimi çıxış edir, eyni zamanda, ordu həyatının tələblərinə operativ yanaşmaqla onun inkişaf prosesinin fəal iştirakçısına çevirilir. Belə gənclərimizdən biri - müdəttədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqcusu çavuş Samid Ağayevlə "N" hərbi hissəsində tanış olduq.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqcusuna ilk sualımız belə oldu. "Hərbçi olmaq istəyi sizdə nə zaman yaradı?"

"Hərbçi olmaq çox məsuliyyətli və şərəfli peşədir", - deyə çavuş səhərbətə başladı. - Vətənimizin dar gündənde onun müdafiəsində dayanmaq istəyi məni bu peşənin nümayəndəsi elədi. Həm də minlərlə soydaşımızın doğma el-obalarına geri qaytmasına yardımçı olmadan, mənfur düşmənin xalqımızın başına açdığı insanlığa siğmaya hərəkətlərinin qisasını almaqdan önemli nə ola bilər? Mühərbi bitməyib. Büyük Qə-

ləbə uğrunda gedəcək döyüslər başlayanda hərtərəfli hazırlıqlı döyüşü olmaq isteyirdim. Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətimi bitirdikdən sonra, ordu sıralarında qalmaq istəyimi komandirlərimə bildirdim. Onlar da meqsədime çatmağım üçün əllərindən geleni əsirgəmədilər. Şükürlər olsun ki, arzuma çatmışam. Artıq Vətənimin əsgəriyəm. 2016-ci ilin Aprel döyüslərinin iştirakçısıym. Çok sevinirəm ki, az da olsa qazanılan qələbədə mənim de payım var.

Müsahibim danışdıraqa qısa hissili ilə alışib yandığını görməmək mümkün deyildi. "Əynimizə geyindiyimiz formanın haqqını verməliyik. Bunun üçün mütəmadi olaraq hərbi biliklərimizi, vərdişlərimizi tekmilləşdiririk. Biz komandirlər tabeliyimizdə xidmət edənlərə nümunə olmayılıq. Danılmazdır ki, "Təlimdə ter təkənin, döyüdə qanı tökülməz". Keçirilən genişməqyaslı təlimlər də nə qədər hazırlanıq oldugu məsələlərdə iştirak etməli, qida rasionumuzu və fiziki hazırlığımizi nəzarət altında saxlamalıyıq. Hərbi hissəmizdə hər cür şərait yaradılıb. Bize yalnız nümunəvi xidmət etmək qalır".

Vətənimizin mərd oğlu ilə sağollasılıq. Bir daha əmin olurq ki, güclü ordumuzun sıralarında vətənpərvər oğullar xidmət edirlər. Hər biri Ali Baş Komandanımızın döyüş əmrini səbirliyiklə gözləyir.

zabitinin içindən gələn məsuliyət hissi, vətəndaşlıq borcu sayəsində başqa cür xidmət etməyə haqqımız da çatır".

Azərbaycan əsgərinin ölkəmizdə hökm sürən sülh və əmin-əmanlıq təminatçısı olduğunu deyən Samid Ağayev bildirdi ki, her birimizi yalnız bir amal birləşdirir - işğal altında olan torpaqlarımızı düşməndən azad etmək. "Inanıram ki, döyüslərə, illərin həsrətinə son qoyacağımız günə az qalıb. O vaxta qədər çalışmalıq ki, döyüş hazırlığımız yüksək səviyyədə olsun. Bunun üçün günün nizam qaydasına uyğun olaraq məşələlərdə iştirak etməli, qida rasionumuzu və fiziki hazırlığımizi nəzarət altında saxlamalıyıq. Hərbi hissəmizdə hər cür şərait yaradılıb. Bize yalnız nümunəvi xidmət etmək qalır".

Vətənimizin mərd oğlu ilə sağollasılıq. Bir daha əmin olurq ki, güclü ordumuzun sıralarında vətənpərvər oğullar xidmət edirlər. Hər biri Ali Baş Komandanımızın döyüş əmrini səbirliyiklə gözləyir.

**Baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ,
"Azərbaycan Ordusu"**

Böyük Vətən müharibəsi qələbəylə başa çatdı. 1945-ci ilin 9 may günü tarixə döndü. Bu tarix Səməd Vurğunun tarixi misralarında da tarixləşdi:

Yazılışın tarixə qızıl bir xətə, 45-ci ilin 9 may günü...

45-ci ilin 9 mayından 75 il keçir. Bu böyük qəlebəni böyük coşqıyla, könül açıqlığıyla, qırurla qeyd etmək Azərbaycana ana südü kimi halaldı. Böyük Vətən müharibəsi ilərində döyüşən orduya yanaçağın 80 faizi, sūrtkü yağılarının 90 faizi Azərbaycandan gedirdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusyanın nüfuzlu "Natsionalnaya oborona" jurnalına müsahibəsində de qeyd etdiyi kimi, bunlar olmasayı, müharibədə qalib gəlmək mümkün olmazdı. Ancaq Bakıya qəhrəman şəhər adı verilmişdi. Dünənə da gördü ki, Bakıya qəhrəman şəhər adı verməli olanlar 1990-ci ilin yanварında Bakıda qırğıın törətdilər. illər sonrası da olsa, 75 ilin özündə qalanların səmimiyyətlə etiraf edilməsi, Bakıya qəhrəman şəhər adı verilməsi 75 il yol gözləyən ədalətin bəşərlik nəmənə bərpası olmazdı?

Azərbaycanda Böyük Vətən müharibəsində qəlebənin ildönümürləri həmişə xalq bayramı, xalqın bayramı kimi qeyd edilib. Ötən, ötüşən illər böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin bir kələminin da tarixiliyini təsdiqlədi: "... Zaman keçidkə, illər ötdükə bu qəlebənin mənəsi, mahiyəti və tarixi əhəmiyyəti daha da aydın olur, bütün dünya üçün daha da açılır".

Ön xətdə, səngərlərdə döyüş növbəciliyi aparan əsgərlərlə bu haqda yenə kəlməşmək istəyirəm. Yadına 2016-ci il mayın 8-də Cocuq Mərcanlıda, Lələtəpədə əs-

Qələbə günü - bəşəri ehtiram günü

gerlərin əhatəsində yaşadığım duyğular düşür. Nəçəgün əvvəlin qəhrəmanlarıyla kəlmələşəndə neçə on illər əvvəl Böyük Vətən müharibəsi veteranlarından eşitidlərimi, o kəlmələrin her birini yaşıdan qürüru xatırlamışdım. "Biz veteranların hamısı yaşındı, hamısı 45-in 9 mayında doğulanlardı. Həlak olanlar bizim ömrümüzde yaşayırlar". Bu xatırlama əsgərləri duyğulandırmışdı. Baxışları Lələtəpenin o üzündən üzülməyən gizir Tahir Misirxanov qətiyyətə demişdi:

- Biz torpaqlarımızı işgaldan azad edəcəyik. Qələbə hansı aynı hansi gündən qazanılsada, döyüşənlərin hamısı deyəcək ki, biz Böyük Qələbənin yaşılalarıq. Şəhidlər qazılınca ömründə yaşadıla-

ca... Aprel döyüşlerinin iştirakçıları 9 may gününün səhərini bu ovqatla qarşılıyacaqdalar.

Bu ovqat döyüş əzminin, qələbə ruhunun ovqatydı. O gün könlümdən Lələtəpenin yamaclarında açan çicəklərdən bircə-bircə dərmək, şəhidlərin mezarına sərmək keçmişdi. Yüksək rütbeli zabitlərdən biri qırurla Tahir Misirxanova baxmışdı, "Gizir Misirxanov düşmənin neçəneçə tankını vurdur, o da, digər qəhrəmanlar da Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəyle sonlandıracalar. Bu gün 9 mayla 5 aprelin qələbə ovqatını qoşa yaşayırlıq. Yaxın vaxtlarda 9 may hələlik naməlum olan məlum bir günlə qoşa yaşadılacaq. O güne Böyük Qələbə günü deyəcəyik", - demişdi. Əsgərlərin baxışlarında gördüyüm döyüş əzmi, qələbə ruhu könlümü telləndirmişdi. Lələtəpədən xirdəca qanadlı mehə əsmişi. Günün bu vaxtında əsən, əsə-əsə də harasa tələsən bu mehin piçiltisini duyu-

maq üçün əsgərlərin avtomat qundağını sixan barmaqlarını görmək kifayətmış...

Ön xətdə, səngərdə Vətən kəlməsi ahərnüba kimi bütün metləbləri özüne çekir; Səməd Vurğun demişkən, bütün metləblərin mübtədəsi Vətən olur. Eşitdiyimiz fikirləri Azərbaycan əsgərinin mənəvi-psixoloji hazırlanlığının səviyyəsini göstərən bir cələb bilirik. Martin sonlarında da ön xətdə, səngərdə belə bir ovqat yaşadı. Əsgərlərdən biri demişdi ki, Vətəni ana kimi sevmeyən oğula oğul demək günahdı, Ana, Vətən kəlmələri ömrümüzün çrağıdı, uğurumuzun bayrağıdı. Bu gərekli, müqəddəs fikri düşüncələrimə hədəf düşməndim...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Natsionalnaya oborona" jurnalına müsahibəsində de qeyd etdiyi kimi, bunlar olmasayı, müharibədə qalib gəlmək mümkün olmazdı. Ancaq Bakıya qəhrəman şəhər adı verilmişdi. Dünənə da gördü ki, Bakıya qəhrəman şəhər adı verməli olanlar 1990-ci ilin yanварında Bakıda qırğıın törətdilər. illər sonrası da olsa, 75 ilin özündə qalanların səmimiyyətlə etiraf edilməsi, Bakıya qəhrəman şəhər adı verilməsi 75 il yol gözləyən ədalətin bəşərlik nəmənə bərpası olmazdı?

Qələbə təntənədir. Böyük Qəlebənin təntənəsi də böyük olur. Bu təntənə haqqında ön xətdə, səngərlərdən eşitidlərimizi xatırlayıram ve bir dəha əmin oluram ki, bu kəlam işğalçı dövlətə xəbərdarlıqdır: münaqişə danişıqlar yoluya həll olunmasa, onu Ali Baş Komandanın döyüş əmriyle Azərbaycan Ordusu həll edəcək.

Qələbə təntənədir. Böyük Qəlebənin təntənəsi də böyük olur. Bu təntənə haqqında ön xətdə, səngərlərdən eşitidlərimizi xatırlayıram ve bir dəha əmin oluram ki, bu kəlam işğalçı dövlətə xəbərdarlıqdır: münaqişə danişıqlar yoluya həll olunmasa, onu Ali Baş Komandanın döyüş əmriyle Azərbaycan Ordusu həll edəcək.

9 may Böyük Vətən müharibəsində həlak olmuş 300 min azərbaycanlının da ruhuna gözəydinliyi günümüzü döyüş əzmi, qələbə ruhu könlümü telləndirmişdi. Lələtəpədən xirdəca qanadlı mehə əsmişi. Günün bu vaxtında əsən, əsə-əsə də harasa tələsən bu mehin piçiltisini duyu-

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Moskva ətrafında hərbi helikopter qəzaya uğrayıb, üç nəfər həlak olub

Rusiya kosmik-hava qüvvələrinə məxsus hərbi helikopterin Moskva ətrafında sərt eniş etməsi nəticəsində üç nəfərdən ibarət ekipaj həlak olub.

Rusiya KİV-ləri xəbər verir ki, axtaş saatlarında Klin şəhərindən 20 kilometr məsafədə təlim-məşq uçuşu yerinə yetirərkən qəzaya uğrayıb. İlkin məlumatda görə, qəzaya texniki nasazlıq səbəb olub.

İranda terrorçu qruplaşmanın üzvləri məhv edilib

İran İslam İngilabı Keşikçi-ləri Korpusu (Sepah) ölkənin Kürdəstan vilayətində xüsusi əməliyyat keçirərək terror qruplaşmasını zərərsizləşdirib.

Sepahın açıqlamasında xəbər verilir ki, əməliyyat nəticəsində 2 terrorçu məhv edilib, 4-ü yaralanıb, 16-i isə tutulub. Tutulan şəxslərin evlərində və iş yerlərində aparılan axtaş zamanı silah-sursat aşkar edilərək götürülüb.

Sepahın açıqlamasında bildirilir ki, terror qrupunun bəzi üzvləri xarici qüvvələr tərəfində divarçı və terror aktları törətmək məqsədilə İrana göndərilib.

Qeyd edək ki, ötən ayda da İranın Kürdəstan vilayətində xüsusi əməliyyat keçirilib və nəticədə Sepahın 1 nəfər əsgəri həlak olub.

Ermənistanda avtomobildə baş verən yanğın zamanı bir hərbi ölüb, üçü xəsarət alıb

Ermənistanın Eçmədzin Zvartnots rayonunda avtomobildə baş vermiş yanğın zamanı ölen və ağır yaralananlar Vazgen Sarkisyan adına hərbi universitetin zabitləridir.

Ermənistan KİV-ləri xəbər verir ki, Eçmədzin-dəki "Büşəryan" mebel salonu yaxınlığında "Mazda" markalı avtomobildə yanğın baş verib. Nəticədə bir nəfər ölüb, üç nəfər xəsarət alıb. Ölen şəxs - 57 yaşlı polkovnik-leytenant Hovik Kosakyany Müdafie Nazirliyinin Vazgen Sarkisyan hərbi universitetində artilleriya fakültəsinin baş müəllimi, yaralılar isə həmin universitetin müəllimləri 58 yaşlı polkovnik-leytenant Aşot Şekikyan, ehtiyatda olan polkovnik 57 yaşlı Pərvən Topçyan ve 36 yaşlı Qevorq Harutyunyandır.

Yanğın söndürüldükdən sonra polkovnik-leytenant Hovik Kosakyanyın yanmış cesedi avtomobildə tapılıb.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Kapitan Quliyev Rəşad Fikrət oğluna verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kapitan Məmmədov Rəşad Arif oğluna verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş leytenant Şükürov Taleh İbrahim oğluna verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qəzet həfədə iki dəfə (III-VI günər) neşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sohifolunor "Hərbi nəşriyyat" in mətbəsindən diapozitivlərən çap olunur. Əlyazmalara ray verilir, təqdim edilən yəzərlər mülliiflər qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 345
Nüsxə № 3960

Hərbi texnikalar, silahlar

Glock-17 tapançası

ve s.) ibarətdir. Metal detallar etraf mühitdə -40 dərəcədən +200 °S temperatura davamlıdır. Onun inşası zamanı modernləşdirilmiş Kolt-Braunung sistemində istifadə edilib. Tapançanın bir çox modifikasiyaları da mövcudur. Silahın gülləsiz çəkisi 0,625 kq, təchək olunmuş halda çəkisi isə 0,905 kilogram təşkil edir. Glock-17 tapançanın uzunluğu 186 mm, lülesinin uzunluğu 114 mm, eni 33 mm və hündürlüyü isə 138 millimetmdir. Silahda 9x19 mm-lük Parabelum (+P, +P+) patronlarından istifadə edilir. Kalibri isə 99 millimetrlidir. Tapançanın gülləsinin ilkin sürəti sənivədə 350-360 metr təşkil edir. Maksimal uzaqlığı isə 50 metrə qədərdir. Maqazini standart olaraq 17, 19 və ya 33 güllə tutumunda olur. Nişançıya açıq və çıxarıla biləndir. Silah istifadədə çox rahatdır. Əsas işləmə prinsipi "tutdun-atəş aç"dır. Avstriya ordusunda bu silah R-80 adı altında istifadə edilir.

Hazırda bu silahlar dünən müxtəlif ölkələrdən müxtəlif adda və müxtəlif indeksli güllələrdən istifadə olunmaqla ordu sıralarında istifadə edilməkdədir (Glock-17-dən Glock-36-ya qədər növləri mövcuddur). Bundan başqa bu silah müxtəlif iqlim zonalarında da işləməyə qadır. Ondan ordu strukturları, hüquq-mühafizə organları, hərbi texnikaların şəxsi heyəti, mülki sahədə, hərbi əməliyyatlar zamanı özünü müdafiə silahı kimi istifadə edə bilər.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

"Glock GmbH" Avstriyadan silah istehsal edən şirkətidir. Onun əsası 1963-cü ildə Doyç Baqramedə Qastom Qlok tərafindən qoyulub. Qaston Qlokun ixтиra etdiyi ilk Glock-17 (Qlok-17) tapançası konkurs zamanı uğur əldə etdiyindən sonra seriyalarla 1980-ci ildən istehsal edilməyə başlayıb. 1982-ci ildən indiyə kimi bu silah dünyadan 30-dan çox

Telefonlar
Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktoru müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız
Bakı şəhəri, akademik Səfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi
baş leytenant
Fuad CƏFƏROV

Qəzetin hesabı
Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611